

הגנה על אזרחים

24 בפברואר-2 במרץ 2010

התפתחויות אחרונות מיום שלישי ה-2 במרץ:

- ה-4 במרץ: מר ג'ון הולמס, תת-מזכ"ל האו"ם לעניינים הומניטריים ומתאם סיוע החירום, חתם את ביקורו בן ארבעת הימים בישראל ובשטח הפלסטיני הכבוש במסיבת עיתונאים לנציגי התקשורת המקומית והבין-לאומית, שהתקיימה בירושלים המזרחית. במהלך ביקורו סייר מר הולמס באתרים שונים ברצועת עזה ובגדה המערבית ונפגש עם אנשי ממשל ישראלים ופלסטינים, נציגי ארגונים הומניטריים והתאגדויות של החברה האזרחית בשטחים הכבושים ובישראל.

הגדה המערבית

העימותים בירושלים המזרחית מובילים לעלייה במספר הפצועים הפלסטינים

השבוע נרשמה עלייה משמעותית במספר הנפגעים הפלסטינים בעקבות העימותים שפרצו בירושלים המזרחית. בסך הכול נפצעו 29 פלסטינים בתקריות שונות ברחבי הגדה המערבית, לעומת ממוצע שבועי של 14 מקרי פציעה בחודשים שקדמו לכך בשנת 2010. חמישה שוטרים ואנשי כוחות ביטחון ישראליים נפצעו גם הם.

ב-28 בפברואר פרצו בעיר העתיקה של ירושלים ובסביבותיה התנגשויות בין פלסטינים לכוחות ביטחון ישראליים, שהביאו לפציעתם של שלושה-עשר פלסטינים וארבעה שוטרים ישראלים, ולמעצרו של שמונה פלסטינים. ההתנגשויות, שלוו בידוי אבנים וברי קליעי מתכת מצופים גומי וגז מדמיע, פרצו אחרי שקבוצת ישראלים ונתינים זרים, מלווים בכוחות ישראליים, נכנסה למתחם מסגד אל-אקסה. בעיר חברון נמשכו העימותים כל השבוע, בעקבות ההחלטה שקיבל הקבינט הישראלי בשבוע שעבר לכלול את מסגד אל-אברהים/מערת המכפלה ואת מסגד בילאל/קבר רחל ברשימת "אתרי מורשת לאומית" ישראלים; פלסטיני אחד הותקף פיסיית ונפצע, וכמה אחרים נפגעו משאיפת גז מדמיע. שני אחים (בני תשע ו-12) נעצרו. מקרים של שאיפת גז מדמיע דווחו גם במהלך הפגנה נגד האיסור המתמשך על נסיעתם של כלי רכב פלסטיניים ברחוב הראשי של אותו חלק של העיר חברון הנתון לשליטה ישראלית (רחוב א-שהדא ב-H2).

יתר מקרי הפציעה השבוע כללו: ארבעה במהלך ההפגנה השבועית נגד הרחבתה של התנחלות חלמיש (רמאללה); ארבעה בעת נסיעת שתילים בסביבת התנחלות יצהר (שכם); ארבעה בתגובה לתקרית של ידוי אבנים בכניסה לכפר חוסאן (בית לחם); ושלושה בנסיבות אחרות שונות.

כוחות ישראליים ערכו במהלך השבוע 94 מבצעי חיפושים בתוך ערים וכפרים פלסטיניים, לעומת ממוצע שבועי של 116 בשנת 2010; כמו בשבועות קודמים, גם השבוע נערכו מרבית המבצעים בצפון הגדה המערבית (55). יש לציין כי אחד המבצעים נערך בשכונת סילוואן שבירושלים המזרחית, בעקבות תקרית ירי שבה נפצע מאבטח ישראלי שהוצב ליד התנחלות בית יונתן. התנחלות זו היא מבנה מגורים בן שבע קומות, שנבנה בשנת 2004 על ידי מתנחלים ישראלים בשכונת סילוואן, בלי היתר בנייה. שבעה פלסטינים, ביניהם ילד, נעצרו במהלך המבצע. מבצע חיפוש נוסף נערך בכפר בית ע'ור א-תחתא (רמאללה) אחרי ירי על עמדה צבאית ישראלית ליד כביש 443; לא דווח על נפגעים.

מספר נמוך של תקריות במעורבות מתנחלים

במהלך השבוע הייתה רק תקרית אחת במעורבות מתנחלים שהשפיעה על פלסטינים, לעומת ממוצע שבועי של שמונה תקריות כאלה בשנת 2010. הנתון של שבוע זה הוא מן הנמוכים ביותר שתיעד המשרד

לתיאום סיוע הומניטרי (OCHA) מאז תחילת 2006. בתקרית זו הותקף פיסית ונפצע פעוט פלסטיני בן ארבע בשכונת שיח' ג'ראח שבירושלים המזרחית, במהלך עימות בין מתנחלים לפלסטינים. העימות פרץ במהלך חגיגות הפורים בסביבת בית שעליו השתלטו המתנחלים בתחילת נובמבר 2009; פלסטיני אחד נעצר גם הוא.

בנוסף, דווחו השבוע שלוש תקריות שבהן יידו פלסטינים אבנים או בקבוקי תבערה על כלי רכב ישראליים שנעו בכבישי הגדה המערבית. באחת מהתקריות הללו, שהתרחשה ליד הכפר עזון (קלקיליה), נפצע מתנחל, שרכבו התהפך לאחר שאיבד את השליטה בו. בשתי התקריות האחרות, באזורי רמאללה וקלקיליה, לא נגרמו פגיעות בגוף או נזקים לרכוש.

בנוסף, השבוע התמוטט קטע של מגרש חנייה בשכונת סילואן שבירושלים המזרחית, המשמש גם מעבר לילדים הלומדים בגן ילדים סמוך. לדברי הוועד להגנה על אדמות סילואן ההתמוטטות ארעה בשל החפירות הארכיאולוגיות המתמשכות שמבצעים המתנחלים באזור.

השבוע פרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (למ"ס) הישראלית נתונים חדשים על פעילות הבנייה בישראל ובהתנחלויות בגדה המערבית. על פי נתונים אלה, מספר התחלות הבנייה של יחידות דיור בהתנחלויות בגדה המערבית (כולל ירושלים המזרחית) ברבעון האחרון של 2009 היה 593, עלייה קלה בהשוואה לרבעון השלישי של השנה (458), ועלייה משמעותית בהשוואה לשני הרבעונים הקודמים (321 ו-339). עלייה זו התרחשה חרף ההקפאה החלקית בבנייה חדשה בהתנחלויות, שעליה הכריז הקבינט הישראלי בנובמבר 2009.

הריסות וצווי הריסה והפסקת עבודה

עיריית ירושלים חילקה צווי הריסה נגד שמונה מבני מגורים פלסטיניים בשכונת סילואן שבעיר המזרחית, בגין היעדר היתרי בנייה. הצווים הללו משפיעים על 12 משפחות. באזור אחר של שכונת סילואן – אל בוסתאן – מצויים כ-90 בתים פלסטיניים בסכנת הריסה בגין צווי הריסה תלויים ועומדים שהוצאו בשנים קודמות, ואשר בגינם מצויים יותר מ-1,000 פלסטינים בסכנת עקירה בכפייה. במסיבת עיתונאים שהתקיימה ב-2 במרץ 2010, הציג ראש עיריית ירושלים את תוכניתו לפיתוח מתחם תיירותי באל בוסתאן, מיזם שיחייב את הריסתם של חלק מהבתים הללו ואת העברתם של התושבים העקורים מבתיהם לאזורים אחרים של סילואן.

בשטח C של הגדה המערבית חילק המנהל האזרחי הישראלי צווי הפסקת עבודה נגד ארבעה מבנים בבעלות פלסטינית הכוללים מפעל לעיבוד אבן, משתלת צמחים ושני בתי עסק בעיר בית אומר (חברון). מאז תחילת 2010 נהרסו בשטח C בסך הכול 48 מבנים בבעלות פלסטינית.

גם כן במהלך השבוע, במבצע שנערך בשטח חקלאי ליד כפר דן (ג'נין), באזור הנמצא בתחום שטח B, הוסר הצבא הישראלי חמש בארות ומשאבות מים, שנחפרו בלי היתר מוועדת המים המשותפת הישראלית-פלסטינית. קודם להריסה לא חולקו צווי הריסה ולא ניתנה התראה מוקדמת. לפעולה נודעה השפעה קשה מאוד על מחייתן של 32 משפחות המתפרנסות מחקלאות, שהמים שנשאבו מן הבארות הללו שימשו אותן להשקיית 36 חממות ו-169 דונמים של קרקע מעובדת. בעימות שפרץ במהלך המבצע נפצע חקלאי אחד מידי הכוחות הישראליים.

עדכונים בנוגע לגדר וסוגיות גישה

בין ה-26 בפברואר ל-1 במרץ הטילו הרשויות הישראליות סגר כללי על הגדר המערבית, בשל חג הפורים היהודי. כתוצאה מכך נמנעה הכניסה לישראל ולירושלים המזרחית מכל הפלסטינים המחזיקים בהיתרים תקפים, למעט מקרים רפואיים והעובדים הפלסטיניים של ארגונים לא ממשלתיים בין לאומיים וסוכנויות האו"ם. בבקעת הירדן סגר הצבא הישראלי שער-דרך על כביש עפר המחבר שתי קהילות רועים קטנות (אל חדידיה וח'רבת חמסה) עם מרכז השירותים העיקרי שלהן בעיר טובאס. מזה שנתיים נפתח השער רק

פעמיים ביום, יומיים בשבוע. כשהשער סגור, נאלצים התושבים לנסוע בדרך עוקפת ארוכה ולחצות מחסום המאויש דרך קבע (חמרה) על מנת להגיע לעיר טובאס.

במהלך תקופת הדיווח תיעד המשרד לתיאום עניינים הומניטריים (OCHA) את הסרתם של חמישה חסמי דרכים ותלוליות עפר שחסמו גישה כלי רכב לשטחים חקלאיים לאורך כביש 60, עורק התנועה העיקרי באזור חברון. הסרה זו באה בעקבות הסרתם של 24 מכשולים באותו אזור בינואר 2010.

בנוסף, במהלך שבוע זה חידשו הרשויות הישראליות את בניית הגדר ליד העיר בית ג'אלא, בחלקה הצפון-מערבי של נפת בית לחם, אחרי הקפאה שנמשכה למעלה משלוש שנים, ועקרו 35 עצי זית. לדברי עיריית בית ג'אלא, הבנייה בקטע זה של הגדר תצריך בסך הכול את תפיסתה של קרקע בשטח של למעלה מ-300 דונמים, ואת עקירתם של כ-2,000 עצי זית. בעקבות חידוש העבודות קיימו פלסטינים הפגנת מחאה והתעמתו עם הכוחות הישראליים.

רצועת עזה

נמשכות התקריות לאורך גבול עזה-ישראל; שלושה אזרחים פלסטיניים נפצעו

בדומה לשבועות קודמים, גם השבוע המשיכו כוחות ישראלים לאכוף את ההגבלות על גישה פלסטינית לרצועה בת 300 המטרים שהוכרזה על ידי ישראל כ"שטח סגור" או "אזור חיץ", הממוקם לאורך הגבול, באמצעות פתיחה באש על פלסטינים שנמצאו בסביבה. תקריות הפתיחה באש שהתרחשו השבוע הביאו להריגתו של חמוש פלסטיני אחד ולפציעתו של אחר, כמו גם לפציעתם של שני אזרחים, איכר שעבד בשטח חקלאי ממזרח לעיר עזה ואדם שאסף גרוטאות מתכת בקרבת מעבר נחל עוז, ממזרח לעיר. החמושים שנהרגו ונפצעו השבוע היו חלק מקבוצה מזוינת, שעל פי הדיווחים ניסתה להטמין מטען מאולתר ליד גדר הגבול באזור בית לאהיא. השבוע דווח על שתי תקריות נוספות של פתיחה באש על אזרחים ליד הגבול, ששתיהן הסתיימו בלא נפגעים או נזק לרכוש. בנוסף על כך, בשמונה הזדמנויות שונות במהלך השבוע יצאו טנקים ודחפורים ישראליים לחדירות לעומק כמה מאות מטרים אל תוך רצועת עזה, ונסוגו אחרי שפילסו והשתיחו אדמות. מאז תחילת 2010 הרגו הכוחות הישראליים עשרה פלסטינים, ביניהם ארבעה אזרחים, ופצעו 21 אחרים, ביניהם לפחות 11 אזרחים.

כמו כן נפצעה השבוע נערה פלסטינית בת שמונה-עשרה מרסיסים, אחרי שפצצת מרגמה שירו חמושים אנשי הפלגים הפלסטיניים לעבר ישראל התפוצצה בטרם עת ונחתה בתוך עזה. על-פי הדיווחים עצרו כוחות הביטחון הפלסטיניים בעזה את החמושים. תקריות אחרות, שבהן היה מעורב ירי טילים מתוצרת מקומית לעבר חלקה הדרומי של ישראל, נמשכו במהלך השבוע, אבל לא הביאו לפגיעות בנפש או לנזק לרכוש.

פתיחה אד-הוק של מעבר רפיח מאפשרת גישה מוגבלת

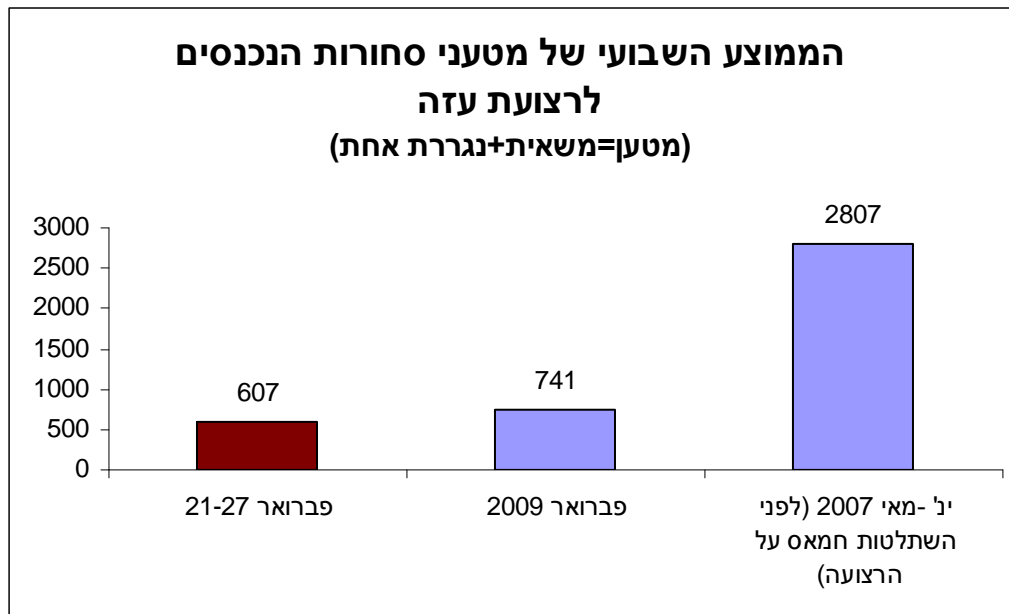
במהלך השבוע פתחו הרשויות המצריות את מעבר רפיח ב-1 במרץ, באופן יוצא מן הכלל, למשך חמישה ימים (עד ה-5 במרץ) והתירו למספר מוגבל של מקרים הומניטריים בעלי היתרים מיוחדים לצאת את עזה או להיכנס אליה. עד ל-3 במרץ הורשו בסך הכול 2,982 בני אדם לצאת את רצועת עזה, ו-529 בני אדם נוספים חזרו אל תחומיה, ביניהם מטופלים (עם מלוויהם), סטודנטים שנרשמו לאוניברסיטאות בחו"ל ובעלי דרכונים זרים. מעבר רפיח נותר סגור רשמית מאז יוני 2007, והוא נפתח רק באורח אקראי; בששת החודשים הראשונים של 2006, לפני הטלת הסגר, עברו בו מדי יום בממוצע 650 איש.

תת-מזכ"ל האו"ם לעניינים הומניטריים מבקר בעזה

תת-מזכ"ל האו"ם לעניינים הומניטריים ומתאם סיוע החירום (מס"ח) ג'ון הולמס הגיע השבוע לשפ"כ לביקור בן ארבעה ימים, שתכליתו הערכת המצב בשטח הפלסטיני הכבוש. במהלך ביקורו ברצועת עזה הדגיש מר הולמס את הצורך בהסרת המצור המוטל כעת על הרצועה, ופתיחה מלאה של המעברים. צעדים אלה דרושים על מנת לאפשר לפלסטינים בעזה להתחיל לשקם את בתיהם ההרוסים ולחזור למהלך חיים תקין, לרבות היכולת להתפרנס בכבוד באמצעות פיתוח מחדש של מגזר פרטי בר-קיימא. מר הולמס הכיר אמנם במספר שיפורים והקלות בתנועה שנעשו לאחרונה, לרבות האישור שנתנה ממשלת ישראל ליבוא מטעני זכויות לרצועה כדי לתת מענה לצורכי החורף של אנשים הגרים בבתיים שחלונותיהם מנופצים; עם זאת הבהיר כי במהלכים אלה אין די להשפיע באורח משמעותי על הבעיות שעימן מתמודדים 1.5 מיליון תושביה של עזה. (סקירה מפורטת של ביקור מס"ח מטעם האו"ם בגדה המערבית תובא בדוח השבועי הבא).

המחסור בדלק נמשך

המצב בתחנת הכוח של עזה נותר שברירי; השבוע נכנסו לעזה רק 1.4 מיליון ליטר דלק תעשייתי הדרוש להפעלת תחנת הכוח, בהשוואה לממוצע שבועי של 1.7 מיליון ליטר מאז דצמבר 2009, ו-2.2 מיליון ליטר קודם לכן. הירידה בשלושת החודשים האחרונים נגרמה בשל היעדר מימון, אחרי שבנובמבר 2009 פקע תוקף התחייבותה של הנציבות האירופית לממן רכישת דלק למטרה זו. לדברי חברת החשמל העזתית, ייצור החשמל של תחנת הכוח של עזה עומד כעת על 30 מגה-ואט, או כ-38 אחוזים מתפוקתה המלאה. כתוצאה מכך ממשיכה מרבית האוכלוסייה בעזה לסבול מהפסקות חשמל יזומות הנמשכות 8-12 שעות ביום.

לעומת זאת, השבוע נרשמה עלייה של כ-26 אחוזים ביבוא גז לבישול, לעומת השבוע שעבר (827 לעומת 658 טונות). ברם, כמות זו מייצגת פחות מ-60 אחוזים מכמות הגז השבועית הדרושה לצרכי התושבים (1,400 טונות), על פי האומדן של התאחדות בעלי תחנות הדלק, המספקות גם גז בישול לשימוש ביתי. התאחדות בעלי תחנות הדלק מצביעה על כך שכדי להתגבר על המחסור המתמשך בגז בישול יש להעביר לרצועה לפחות עוד 2,000 טונות גז בישול, וזאת בנוסף להבטחת ההעברה שוטפת של לפחות 250 טונות גז מדי יום. בשל המחסור המתמשך בגז בישול מאז נובמבר 2009, חברת הדלק המקומית (PPC) מחלקת תחילה את הגז הזמין למאפיות ולבתי-חולים.

הנוסח המחייב והמלא הוא המקור בשפה האנגלית; לקריאתו פנו לאתר OCHA

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_protection_of_civilians_2010_03_04_english.pdf